

РАЗАМ — ЗА МОЦНЮ

(Працяг. Пачатак на 1-й стар.)

На працягу апошніх гадоў мы бачым, як дэградуюць механізмы забеспячэння міжнароднай бяспекі. Грубае ўмяшанне «моцных гэтага свету» запальвае цэльныя рэгіёны.

На гэтым фоне расцвітаюць радыкальны экстрэмізм і міжнародны тэрарызм, якія, запэўняючы вакуум безупадзды, разрастаюцца да квазідзяржаў і пачынаюць дыктаваць умовы ўсяму свету.

Беларусь, знаходзячыся ў геаграфічным цэнтры Еўропы, не можа заставацца ў баку ад гэтых выплываў і пагроз, якія адбываюцца не толькі недзе далёка ад нас, але ўжо, на жаль, зусім побач — ля нашай парог.

Выстройванне міралюбівай і добра-суседскай палітыкі, непрымальнасць выкарыстання сілы ў вырашэнні міжнародных супярэчнасцяў дэзаволіла нам стаць асноўнай плыцюй для перагавораў па ўрэгуляванні ўзброенага канфлікту ў нашай роднай Украіне.

Сёння сусветная супольнасць разглядае Беларусь як донара рэгіянальнай бяспекі. Прыемна, што нас пачулі і разумелі наша шчырае жаданне дапамагчы хутэйшаму ўсталяванню міру на ўкраінскай зямлі. Мы гэтай пазіцыі, і я асабіста, прытрымліваемся да гэтага часу.

Гісторыя нас навучыла, што любая міралюбіва палітыка павінна быць падмацавана рэальнай здольнасцю дзяржавы абараніць свой народ.

Закраняючы пытанні бяспекі, я ўвёс час паўтараю тэзіс «Порах трымаць сухім». Наяўнасць богабогаўцы Узброеных Сіл, сістэмы тэрытарыяльнай абароны і эфектыўныя інстытуты забеспячэння правапарадку — гэта гарантыя міру і спакою на нашай зямлі. Але і тут я хачу падкрэсліць думку пра тое, што абаронная моц краіны абараняецца на яе эканамічную моц і сілу духу народа.

Колькасць, структура сілавых ведамстваў прыведзены ў адпаведнасць з аптымальнымі патрэбамі надзейнай абароны і эканамічнымі магчымасцямі дзяржавы. Гэта не значыць, што мы спыніліся ў аптымізацыі сілавых структур. Мы гэта робім пастаянна, будзем рабіць і далей.

Адной з найважнейшых задач у ваеннай сферы з'яўляецца забеспячэнне войскаў найноўшым узбраеннем і тэхнікай. Без гэтага мы не можам абараніць нашу зямлю.

Нашы навукоўцы сумесна з арганізацыямі абаронага сектара эканомікі распрацавалі і паспяхова выпрабавалі ва ўмовах густанаселенай Беларусі, а не на пустынных палігонах, рэактыўную сістэму залпавага агню «Паланэз», якая адпавядае найлепшым сучасным узорам высокадакладнай зброі. Ачыннюю сістэму! Гэта сведчыць пра тое, што ў нас створаны новы перспектывны напрамак — ракетабудаванне, вытворчасць магутняй зброі стрымлівання. Яна ўжо з гэтага года паступае на ўзбраенне нашай арміі, што значна ўмацуе абароназдольнасць Беларусі.

Не буду ўтойваць, мы хачелі гэтым самым з ваеннымі паднесці ўсёй краіне і вам, дэлегатам з'езда, падарунак пятага Усебеларускага народнага сходу, які гарантуе чыстае неба нашаму народу.

(Апладысменты.)

Працягненца развіццё ваеннага і ваенна-тэхнічнага супрацоўніцтва з брацкай Расійскай Федэрацыяй у сістэме рэгіянальнай групой войскаў, а таксама з краінамі Арганізацыі Дагавора аб калектыўнай бяспецы і іншымі дзяржавамі.

Беларускую армію сёння на праве можна назваць школай мужнасці, грамадзянскай і патрыятычнай.

За апошнія гады намі прыняты меры па арганізацыі пагранічнай бяспекі краіны. Тым больш становішча нас, на жаль, зноў жа, на жаль, да гэтага змушае, асабіла на паўднёвых рубяжах нашай Айчыны, ды і на Захадзе таксама.

Рэалізацыя комплекс мерапрыемстваў па ўдасканаленні сістэмы аховы дзяржаўных межаў, у першую чаргу, які ўжо скажаў, на паўднёвым кірунку. Выстаўлены новыя падраздзяленні, стварэная інтэграваная сістэма аховы мяжы, укараняюцца сучасныя ўзоры ўзбраення і тэхнікі.

Створаная сістэма — гэта эфектыўны шчыт на шляху тэрарызму, наркатрафікі і нелегальнай міграцыі.

Не менш важнай дзяржаўнай задачай з'яўляюцца абарона правоў і законных інтарэсаў грамадзян, барацьба са злачынасцю.

Праахоўнымі органамі адзначаецца ўсталяванне тэндэнцыя да зніжэння яе ўзроўню. Мы вядзем жорсткую барацьбу з наркаманіяй і незаконным абарачэннем наркотыкаў, павышаецца выніковасць у сферы процідзеяння гандлю людзьмі. Штогод скарачаецца ўзровень дарожна-транспартнага траўматызму.

Можна з упэўненасцю сцвярджаць, што мы здольныя абараніць суверэнітэт і тэрытарыяльную цэласнасць нашай краіны, мір і парадкаў у дзяржаве.

(Апладысменты.)

Паважаная таварышчы! Паважаны Усебеларускі сходзе мы павінны абмеркаваць планы на п'яту п'яцігодку, дакладна вызначыць наш шлях у будучыню.

На ваш разгляд, паважаныя дэлегаты, выносіцца Праграма развіцця Беларусі на 2016 — 2020 гады. Нам трэба будзе абмеркаваць, дапрацаваць і прыняць яе.

Скажу адразу: у гэтай праграмы ёсць свае асаблівасці, сама меней тры. Першая. Гэта праграма развіцця, а не застою; праграма будучыні, а не мінулага; праграма дзеянняў, а не чаканняў.

Мы выдатна разумеам: праблемы не вырашаюцца самі сабой, каб праблемы з'явіліся на ўзмаху чароўнай палачкі. Менавіта таму ў аснову праграмы пакладзены прынцыпы прагрэсу і адкрытасці. Мы робім ставку на веды і тэхналогіі. У гэтым ключ да вырашэння бягучых праблем і руху наперад.

Другая асаблівасць. Гэта рэальная праграма, без лішніх абяцанняў і нябытных планаў. Тут аналізуюцца не толькі аб'ектыўныя цяжкасці, але і нашы памылкі. І прапаноўвацца шляхі іх выпраўлення.

Наколькі дакладны гэты аналіз, колькі дакладныя і глыбокія тыя меры,

якія прапаноўваецца, — усё гэта нам трэба будзе абмеркаваць разам.

І трэцяя асаблівасць. Гэта праграма эвалюцый, а не рэвалюцый. У ёй мы цвёрда захоўваем перамянасць нашага курсу і базавыя асновы беларускай мадэлі развіцця. Мы катэгарычныя праціўнікі радыкалізму, шоку і ломкі ўсяго ў іся.

Дзяржава для народа, справядлівасць, абарона простага чалавека — гэта тое, на чым стаяла і стаяць будзе беларуская дзяржаўнасць.

Для выпрацоўкі планаў на п'яцігодку ў нас ёсць дакладны арыенцір — перадавыбарная праграма Прэзідэнта. Яна падтрымана беларускім народам.

Частка пастаўленых задач камусьці можа здацца напружанай. Але інашаму выйсця ў нас проста няма. Мы не можам адмовіцца ад развіцця. Не можам пагадзіцца з тым, што нас чакае застой ці горшы — адкат назад.

Мы можам і павінны знайсці рэзервы росту!

Мы можам і павінны мабілізавацца! Мы можам і павінны даць другое дыханне эканоміцы і забеспячыць новы прарыв!

1. АБ ВЫНІКАХ ПРАЦЫ: ПЛЮСЫ І МІНУСЫ

Скажу адразу: для аб'ектыўнага аналізу сітуацыі, якая склалася, нельга абмяжоўвацца толькі апошнім годам п'яцігодкі. Трэба глядзець шырокі. Сёлетня мы адзначаем 25-годдзе суверэнітэту Беларусі. Мы павінны ўспомніць увесь шлях станаўлення незалежнасці нашай дзяржавы.

Для гэтага не патрэбны ні архівы, ні гісторыкі. Кожны з нас выдатна памятае і развал 90-х гадоў, і будаўніцтва новай краіны. Мы з вамі стваральнікі і прамыя ўдзельнікі гэтага вялікага гістарычнага працэсу.

Кружэнне Савецкага Саюза сапраўды было найбуйнейшай геапалітычнай катастрафай стагоддзя. Яно стала сапраўднай драмай і для беларускага народа.

Зберажэнні грамадзян былі абсяцзены, старыя ідэалы разбураны. Масавая беднасць стала ўспрымацца як норма.

І ўсё гэта адбывалася на фоне цяжкага эканамічнага спадку, нестабільных фінансаў, паралічу сацыяльнай сферы.

У тыя гады народу Беларусі трэба было адначасова адстаяць суверэнітэт і дакладна, абсалютна дакладна вызначыць новы курс у будучніцтве эканомікі і грамадства.

Памылкі быць не павінна. Мы ішлі па тонкім лёдзе. І, не дай Бог, крок налева — крок направа, мы б з вамі ў гэтай зале не знаходзіліся.

Можна, хто скажа: «Ну што там — Усебеларускі народны сход... Гэта Лукашэнка прымудуваў нешта». Тут ёсць старажылы, якія прысутнічалі на першым Усебеларускім народным сходзе і якія памятаюць тыя часы і тыя прычыны, што пабудзілі мяне сабраць гэты Усебеларускі народны сход. І калі б тады не падтрымка дэлегатаў, якія прыехалі з усіх куткоў краіны, дэлегатаў, якія яшчэ не ведалі Лукашэнка пры прэзідэнце, яны былі апанентамі адной марай — трэба раваць краіну, бяда прыйшла да нашага парогі. І калі б тады не вы, вашы калегі, якія сабраліся тады, калі б вы тады не казалі цвёрда «не» развалу, яшчэ раз падкрэсліваю — нас бы тут не было.

Вось уся каштоўнасць таго першага Усебеларускага народнага сходу, традыцыі якога мы падтрымліваем і цяпер.

У тыя гады выпуск некаторых відаў прадукцыі альбо наогул спыніўся, альбо скараціўся ў 5-10 разоў. У значнай ступені былі страчаны навукова-тэхнічныя пазіцыі, адбыўся адток кваліфікаваных кадраў.

Менавіта Беларусі як вытворца канчатковай прадукцыі найбольш востра адчула наступствы разбурання адзінага народнагаспадарчага комплексу.

Стараліся перадумаць, каб Беларусь апынулася «пад знешнім кіраваннем». Былі спробы расцягнуць смачныя кавалкі дзяржаўнасці, а народ пакінуць жабраком.

На шчасце, у нашай краіне гэтага не адбылося. Мы выбралі свой шлях — не шодкавы тэрэпіі, а эвалюцыйнага развіцця.

На першым этапе станаўлення суверэнтэту краіны Беларусі (1995-2005 гады) 10 гадоў мы аднаўлялі краіну. Удмаіцеся: 10 гадоў, на працягу якіх іншыя краіны ўжо ішлі наперад — развівалі новыя вытворчасці, вынаходзілі новыя тэхналогіі, будавалі аб'екты сацыяльнай сферы, мы аднаўлялі тое, што было разбурана! Яшчэ больш пагоршылі сітуацыю наступствы аварыі на Чарнобыльскай атамнай станцыі. Суккупная шкода беларускай эканоміцы склала прыкладна 235 мільярдаў долараў, што раўнялася 32 бюджэтам БССР 1985 года. Таму адшуквалі дадатковыя рэсурсы на вырашэнне чарнобыльска праблем.

Мы не маглі кінуць людзей у бядзе. Наш народ стойкі і мучна пераадоляваў цяжкасці і нягоды.

І вынік — Беларусь першай на пост-савецкай прасторы па асноўных параметрах дасягнула ўзроўню дакрызіснага 1990 года.

За кошт чаго выйшлі? За кошт працавітасці і адзінства народа, цвёрдасці і сумленнасці нашай палітыкі, выверанага курсу, які мы тады ўзялі.

Другі маштабны этап развіцця беларускай эканомікі — гэта перыяд 2005-2015 гадоў цяперашняга стагоддзя.

Галоўны ацэнт быў зроблены на забеспячэнне стабільнасці эканамічнага развіцця. Гэта час сістэмнай мадэрнізацыі ўсіх сектараў эканомікі. Аднавіўшы тое, што было страчана, мы заняліся ўбудаваннем эканомікі краіны ў сусветны рынак, даганяючы лідараў, якія пайшлі далёка наперад у вытворчасці і тэхналогіях.

З 2005 па 2009 год развіццё адбывалася за кошт перадажнага росту эканамічнай і адзінства народа, цвёрдасці і сумленнасці нашай палітыкі, выверанага курсу, які мы тады ўзялі.

Другі маштабны этап развіцця беларускай эканомікі — гэта перыяд 2005-2015 гадоў цяперашняга стагоддзя.

Галоўны ацэнт быў зроблены на забеспячэнне стабільнасці эканамічнага развіцця. Гэта час сістэмнай мадэрнізацыі ўсіх сектараў эканомікі. Аднавіўшы тое, што было страчана, мы заняліся ўбудаваннем эканомікі краіны ў сусветны рынак, даганяючы лідараў, якія пайшлі далёка наперад у вытворчасці і тэхналогіях.

З 2005 па 2009 год развіццё адбывалася за кошт перадажнага росту эканамічнай і адзінства народа, цвёрдасці і сумленнасці нашай палітыкі, выверанага курсу, які мы тады ўзялі.

раваць значныя аб'ёмы інвестыцый у сацыяльную сферу і жыллёвае будаўніцтва. Удмаіцеся, амаль палову ўсіх інвестыцый.

Эканоміка Беларусі развівалася хуткімі тэмпамі, нават нягледзячы на ​​сусветны фінансавы крызіс 2008 — 2009 гадоў.

Валавы ўнутраны прадукт Беларусі ў першы дзесяць гадоў новага тысячагоддзя павялічыўся амаль у 2 разы, рэальныя грашовыя даходы — больш чым у 3 разы. Удалося вырашыць і праблему харчовай бяспекі, многія іншыя значныя пытанні.

У нас ёсць бясспрэчныя поспехі ў галіне сацыяльнай палітыкі. Пацвярджэнне таму — выкананне ўжо ў 2015 годзе вызначаных Дэкларацыяй ААН мэт тысячагоддзя, звязаных з выкараненнем галечы і голаду, зніжэннем дзіцячай смяротнасці, забеспячэннем пісьменнасці насельніцтва.

Па індэксе чалавечага развіцця Беларусі сярод амаль 200 краін сусветнай супольнасці перамясцілася з 68-га ў 2000 годзе на 50-е месца ў 2015 годзе. За п'яцігодку — 18 пазіцый. Гэта забеспячыла нам месца ў групе краін з высокім узроўнем чалавечага развіцця.

З 2014 года ўпершыню за 20 гадоў колькасць жыхароў Беларусі пачала расці. Узроўні нараджальнасці і смяротнасці практычна зраўняліся — сітуацыя так званых дэмаграфічных нажніц. Гэта вынік, да якога мы так імкнуліся і якім мы ганарымся.

Па памерах ВУП на душу насельніцтва па парытэце пакупніцкай здольнасці Беларусі ўжо ўвайшла ў лік краін з сярэднім узроўнем даходу. Гэты паказчык вырас з 5 тысяч 200 долараў у 1990 годзе да 16,5 тысяч долараў у 2010-м, амаль да 18 тысяч долараў у 2015 годзе. З 5 тысяч да 18-ці!

У рэйтынгу па ўзроўні развіцця адукацыі мы знаходзімся ў групе 30 развітых краін і апырджваем усе краіны СНД.

Па паказчыках даступнасці адукацыі — паступлення дзяцей у школу, колькасці студэнтаў устаноў вышэйшай адукацыі — Беларусь знаходзіцца на ўзроўні высокаразвітых краін і апырджвае многія краіны Еўропы і свету.

Рэспубліка лідзіруе па колькасці навучэнцаў, якія вучацца ва ўстановах прафесійнай адукацыі на 10 тысяч чалавек насельніцтва.

І ў эканамічнай сферы ёсць нямаля станаючых фактаў.

У мінулы п'яцігодцы праведзена мадэрнізацыя базавых галін эканомікі. Завяршаецца тэхнічнае абнаўленне дзевяці найбуйнейшых дрэвапрацоўчых вытворчасцяў, уведзены ў строй тэхналагічныя лініі па вытворчасці цэменту «сухім» спосабам, арганізавана вытворчасць комплексных складаназмешаных унутнаўня.

Засвоена сярыйная зборная вытворчасць легкавых аўтамабіляў, выраблены самы буйны ў свеце кар'ёры самавал грузадзямальнасцю 450 тон. Пабудаваны завод па вытворчасці сучасных чыгунчаных электрапратыноў (такія электрапратыны ўжо сталі на раікі нашай Беларусі). Пачата будаўніцтва Беларускай атамнай электрастанцыі.

Мадэрнізацыя вытворчасці дазволіла абнавіць тэхналогіі і істотна скараціць выдаткі на выпуск вырабаў. Зніжэнне ўзроўню матэрыяліямасці прадукцыі ў прамсловасці склала каля 8 працэнтаў.

За 5 гадоў уведзена ў эксплуатацыю і тэхнічна перааснашчана больш за тысячу малочнатаварных комплексаў, 55 свінагдоўчых, 456 зернесушальных, больш за 500 тухлагдоўчых комплексаў. Новая тэхніка на сяле ўся айнайчына вытворчасці. Аўтаматызацыя асноўных тэхналагічных працэсаў сельгасвытворчасці дазволіла павялічыць прадукцыйнасць працы за п'яцігодку на вёсцы амаль у 1,5 разы.

Мы не толькі захавалі і мадэрнізавалі традыцыйныя галіны, але і стварылі зачыны для развіцця прынцыпова новых напрамкаў — атамнай энергетыкі, касмічнай, біятэхналагічнай і іншых галін.

На парадку дня — пераход да зялёных тэхналогій і эканомікі ведаў.

Выпуск інвацыійнай прадукцыі за п'яцігодку павялічыўся больш чым у 4 разы. У краіне маюцца значныя напрацоўкі ў сферы высокіх тэхналогій, у прыватнасці ў вытворчасці аптычных і лазерных прыбораў, аўтаматызаваных сістэм кіравання. Шырокую вядомасць у свеце набыў шэраг камп'ютарных праграм беларускіх распрацоўчыкаў. Па экспартзе ў галіне камп'ютарных і інфармацыйных паслуг на душу насельніцтва краіна апырджвае ўсе краіны Садружэння.

Паказчыкам сусветнай цікавасці да беларускай эканомікі з'яўляецца актыўнасць замежных інвестараў, якая вырасла.

За апошнія п'яць гадоў аб'ём замежных інвестыцый у эканоміку вырас у 2,5 раза, пры гэтым прыцягнута амаль 11 мільярдаў долараў на чыстай аснове.

Так, зроблена было нямаля, можна гэтыя факты і прыклады прыводзіць і далей.

Яшчэ раз падкрэсліваю: дамагаліся мы гэтага сваёй працай і ўласнымі сіламі ў вельмі няпростых умовах.

І тут я хачу выказаць вялікую падзяку ўсім беларускаму народу, вам, якія ішлі ў авангардзе гэтага народа! Беларусі — людзі мудрыя, якія выдатна бачыць, што адбываецца ў свеце, разумеюць сапраўдныя прычыны і цяжкасці. І разумеюць, што ў цяперашніх умовах самымя галоўнымі, самымя дарагія нашым каштоўнасці — гэта мір у краіне, незалежнасць, бяспека кожнага. Будзе гэта — усе астатнія праблемы мы вырашым.

Наш народ гэтак жа цвёрды, як і раней, захоўвае адзінства краіны, беражыць незалежнасць. Пераважная большасць людзей ясна разумее: перададзец цяжкасці можна толькі ўласнай працай і разам.

Аднак трэба прызначыць: п'яцігодка 2011 — 2015 гадоў аказалася праблемнай. Не ўсё ўдалося выканаць з запланаваанага.

Што адбылося за апошнія некалькі гадоў? У чым прычыны запаволення?

У 2013 годзе на ваішых чалася заліпусь валавы ўнутраны прадукт у Еўрасаюзе. Знізіліся тэмпы развіцця эканомікі асноў-

нага нашага партнёра — Расіі. Гэта істотна абмежавала магчымасці Беларусі нарошчываць аб'ёмы экспарту і вытворчасці. У гэтым асноўная прычына адставання ў выкананні прагнозных паказчыкаў.

У 2014 і 2015 гадах адбыліся новыя выклікі як на сусветным, так і на рэгіянальным узроўнях. Адмоўны ўплыў аказалі санкцыінай вайна Еўрасаюза і Расіі, а таксама геапалітычная нестабільнасць ля нашых межаў.

Спад на рынках Расіі і Украіны пацягнуў за сабой скарачэнне таваразвароту паміж нашымі краінамі, а гэта асноўныя нашы партнёры. Гэта прывяло да затаварвання складоў беларускіх прадпрыемстваў, зніжэння валютнай вырочкі і іншых адмоўных рэсурсаў. У гэтых рэаліях мы былі вымушаны жыць больш сціпла і эканомна.

У той жа час нас шмат сацыяльны пакет не могучы сабе дазволіць многія краіны з больш высокімі даходамі і ўзроўнем эканамічнага развіцця.

Так, павысіліся цэны, тарыфы. Мы сталі больш актыўна працаваць на знешніх рынках капіталу, прымаць апэратыўныя захады, часам у ручным рэжыме, па дыверсіфікацыі экспарту. Гэта няпростае рашэнне.

У свеце ўсё даўно падзелена — кожны кавалек зямлі, кожны рынак. Таму, каб асвоіць новыя нішы, нам трэба працаваць напарыста, калі хочаце, аргістна і, галоўнае, рэзультатыўна, максімальна скарачаць выдаткі, зніжаць сабекошт прадукцыі, эканоміць фінансавыя рэсурсы.

ФОТ АГЕНТА

Што перашкаджае руху наперад? Дзе рэзервы, якія трэба выкарыстоўваць?

Першае і галоўнае. Невысокая прадукцыйнасць працы, якая дасягнула ўзроўню 20 тысяч долараў і якая не змяняецца з гады.

Адставанне ад перадавых краін па эканамічнай эфектыўнасці, што засталося нам у спадчыну, пакуль, на жаль, захоўваецца. Больш за тое, ёсць рызыка яго нарастання. Таму найважнейшая задача ўрада — пераадолець негатыўную тэндэнцыю, прыняўшы комплекс дзейсных мер, пра якія мы нядоўна дамовіліся.

Другое. Нізка інвацыійнай актыўнасці. Захоўваецца амаль трохразовае адставанне ад высокаразвітых краін па долі высокіх тэхналогій у прамсловасці. Вынік — мы выпускаем прадукцыю з невысокай дабаўленай вартасцю і нізкай тэхналагічнасцю.

Трэцяе. Недастаткова эфектыўная інвестыцыйная стратэгія прадпрыемстваў і цэлых галін.

Не ўдалося дабіцца належнага эканамічнага эфекту ад інвестыцыйных праектаў, у тым ліку рэалізаваных з падтрымкай дзяржавы. Ёсць выпадкі, калі доклраванні ў бізнес-планах паказчыкі не і засталіся на паперы.

Не было сур'ёзных маркетынгавых і інжынерных даследаванняў на стадыі прапрацоўкі праекта, не ўлічваліся тэндэнцыі развіцця сусветнага рынку.

Збоі пачынаюцца тады, калі спаткаў вырабляецца прадукцыя, а толькі потым — пакуптвівыя пошукі новых рынкаў збыту.

Ураду, ўсёй вертыкалі ўлады трэба засвоіць гэты і на наступныя гады выстроіваць такую ​​стратэгію развіцця, якая дазволіць эфектыўна асвойваць новыя тэхналогіі і метады працы.

Гаворка не пра нейкую кардынальную ломку і перабудову ўсяго. Падкрэсліваю: патрэбна ўдасканаленне таго шляху, які мы выбралі і па якім досыць паспяхова праішлі першыя два этапы аднаўлення і стабілізацыі. На новым этапе нам неабходна перайсці ад «даганяючай» стратэгіі да «перадаждальнай».

Мы ведаем,е, тут я хачу зрабіць невялікае адступленне і сфармуляваць прызначэнне: так, сапраўды, трэба ўдасканальваць тое, што ёсць. Нам сёння некаторыя прапаноўваюць, у тым ліку ёсць такія людзі і ва ўрадзе, а можа быць, і увесь урад часам ісцявацца ў гэты бок, прапаноўваючы нейкія радыкальныя (я не кажу лому, — гэта неадпаведна, таму б і ўрада ў Беларусі не было) крокі. На што я, ідучы ад жыцця, заўсёды кажу: добра, нават калі гэтыя радыкальныя крокі сёння дакладныя, калі яны распрацаваны навукай, дзёсныя правераны жыццём, то хто гэтыя радыкальныя меры будзе рэалізоўваць? Хто? Вы што думаеце, калі два-тры чалавек разумных разумеюць, што рабіць, то ўсё астатняе кінюцца гэтыя ідэі рэалізоўваць? Нам трэба мець кадры, калі нам прыйдзецца рэалізоўваць новы курс, які мы можам папросту на працягу тыдня выпрацаваць і пачаць рэалізоўваць.

Другое, я ўжо пра гэта неяк казаў, калі мне задаюць пытанне: «а вась моманта, гатовыя вы?» і іншае, я заўсёды кажу: «Вы не ў мяне пытайцеся, я гатовы да любой рэформы, любых планаў, любых дзеянняў. Пытанне не ў вас мяне. А ці гатовыя вы, грамадства, да такіх радыкальных змен?» Матчанне...

Але і немалаважна — трэба адчуваць момант, трэба ведаць і разумець, калі